

Кәсіптік стандарт: «Мұнай бойынша тауар-көлік операциялары»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Осы стандартқа сәйкес келетін мамандар мұнайды тасымалдауды ұйымдастырумен және бақылаумен, мұнай өнімдерін қабылдау, тиеу, сақтау және тасымалдау бойынша операцияларды орындаумен айналысады. Осы КС-пен байланысты экономикалық қызметке мұнай өнімдерінің нарыққа уақтылы және қауіпсіз жеткізілуін қамтамасыз ету үшін логистика, қоймалау, кедендік ресімдеу және көлік ағындарын басқару кіреді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Білім – кәсіби тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат

2) Дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану мүмкіндігі

3) Машық – кәсіби міндет шеңберінде жеке бірлік іс-әрекеттерді физикалық және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті

4) Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйесі – өлшеу түрлендіргіштерінің, өлшеу көрсететін аспаптарының, ақпаратты өңдеу жүйесінің, технологиялық жабдықтардың функционалдық біріктірілген жиынтығы: - тікелей немесе жанама динамикалық өлшеу әдісімен мұнайдың брутто массасын өлшеу; - мұнайдың технологиялық және сапалық параметрлерін өлшеу; - өлшеу нәтижелерін бейнелеу (индикация) және тіркеу.

5) Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті (МҚТП, қабылдау-тапсыру пункті) – мұнайдың санын есепке алу және сапасын бағалау жөніндегі, қабылдайтын және тапсыратын тараптардың есептік операцияларды орындайтын пункті.

6) Өнім – тасымалдауға дайындалған және тиісті өнім түрі бойынша техникалық регламенттерге сәйкес келетін, тұрақты (тұрақты емес) газ конденсатын, табиғи газды, ілеспе газды, басқа да сұйық және газ тәріздес көмірсутектерді, мұнай өнімдерін қоса алғандағы мұнай.

7) Өнімді тасымалдау – өнімді жөнелтушіден қабылдау пунктінен бастап алушыға тапсыру пунктіне дейін оны магистральдық құбыр бойынша қабылдау, тапсыру, айдау, өнімді басқа да магистральдық құбырларға қотару, құю, беру, басқа көлік түріне ауыстырып тиеу, сақтау, араластыру процесі.

8) Регламенттік жұмыстар – объектінің техникалық жай-күйіне қарамастан нормативтік талаптармен белгіленген мерзімділікпен және көлемде МҚТП пайдалану процесінде орындалатын жұмыстар.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) МАС – Мұнай айдау станциясы

2) ММӨЖ – Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйесі

3) КС – кәсіби стандарт

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

5) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

6) БА – біліктілік анықтамалығы

7) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші

8) МҚТП – мұнайды қабылдау-тапсыру пункті

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Мұнай бойынша тауар-көлік операциялары

5. Кәсіптік стандарттың коды: H49500100

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

H Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.5 Құбыр көлігінің қызметі

49.50 Құбыр көлігінің қызметі

49.50.0 Құбыр көлігінің қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Мұнайды жеткізушіден тұтынушыларға дейін тасымалдауды, мұнайды сақтауды және жеткізілетін мұнайдың сапасын бақылауды қамтитын мұнай бойынша тауарлық-көліктік операциялар бойынша технологиялық процесті ұйымдастыру.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

2) Магистральдық құбырлардың бас диспетчері - 7 СБШ-нің деңгейі

3) Магистральдық құбырлардың аға диспетчері - 6 СБШ-нің деңгейі

5) Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі

6) Магистральдық құбырлардың диспетчері - 6 СБШ-нің деңгейі

7) Қабылдау-тапсыру пунктінің бастығы - 6 СБШ-нің деңгейі

8) Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері - 5 СБШ-нің деңгейі

11) Сапа жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі

- 12) Орталық зауыт зертханасының бастығы (өңдеу өнеркәсібі) - 7 СБШ-нің деңгейі
 13) Инженер-химик (мұнай және газ) - 6 СБШ-нің деңгейі
 14) Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын) - 4 СБШ-нің деңгейі
 15) Химиялық талдау зертханашысы - 4 СБШ-нің деңгейі
 16) Тауарлар операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
 17) Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері - 6 СБШ-нің деңгейі
 18) Мұнай қотару станциясының операторы - 4 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

10. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлардың бас диспетчері»:			
Топтың коды:	1329-3		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырлардың бас диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	диспетчер лауазымындағы немесе өндірісті немесе қызметті жедел басқару жөніндегі өзге де лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-1-001 - Бас диспетчер (басқа да салаларда) 1322-0-006 - Бас диспетчер (кен қазу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды тасымалдау және сақтау процесінің жұмысын жедел-диспетчерлік басқаруды және бақылауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жедел-диспетчерлік басқарманы басқару 2. Мұнай ағындарын жедел басқаруды және мұнай-газ саласын ұйымдастырудың технологиялық объектілерінің жұмыс режимдерін басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жедел-диспетчерлік басқарманы басқару	Дағды 1: Мұнай өндірумен, қайта өңдеумен, сақтаумен, көлікпен және бөлумен айналысатын барлық орталықтандырылған жедел- диспетчерлік басқаруды қамтамасыз ету	Машықтар:	
		1. Диспетчерлік ақпаратты жинауды жедел басқаруды жүзеге асыру 2. Диспетчерлік құрамға және ауысымдық персоналға міндеттерді бөлу және анықтау 3. Қабылдау-беру пункттері арқылы мұнай жеткізуді бақылау 4. Арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану	

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 3. Өндірістік тапсырмаларды құрастыру және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары 4. Диспетчерлік қызметке арналған арнайы бағдарламалық өнімдер. 5. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Дағды 2: Диспетчерлік орталықтардың жедел-диспетчерлік жұмысын үйлестіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық объектілердің жұмысын үйлестіру жөнінде қажетті шаралар қабылдау 2. Мұнай айдау станциясының (МАС) жұмысын үйлестіру 3. Технологиялық объектілер учаскелерінің техникалық барынша мүмкін өткізу қабілетін және өнімділігін есептеу 4. МАС технологиялық ауыстырып қосу өндірісін бақылау 5. Берілген айдау режимін жүргізуді, басқарушы диспетчердің командасы бойынша реттеуді бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның профилі, құрылымының ерекшеліктері және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбыржолдары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемалары 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру 5. Экономика негіздері 6. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Дағды 3: Ұйымның жедел диспетчерлік есептілігін қалыптастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жедел диспетчерлік есептілікті оқу 2. Диспетчерлік журналды, жедел баянаттарды және басқа да техникалық құжаттаманы толтыру, өндірістік үдеріс барысының бұзылу себептерін тіркеу 3. Диспетчерлік тапсырмаларды әзірлеу 4. Тәуліктік рапорттар жасау

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерлік басқару бойынша ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар 2. Іс жүргізу негіздері 3. Есеп берудің нысандары мен тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	<p>Дағды 4: Технологиялық объектілердегі авариялық және штаттан тыс жағдайларды оқшаулауды жедел басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авариялық немесе штаттан тыс жағдай туралы алынған деректер бойынша авариялық жағдайдың туындау орнын сәйкестендіру 2. Авариялар мен инциденттерді тіркеу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимі туралы, авариялық- қалпына келтіру жұмыстарының орындалу барысы туралы, сондай-ақ төтенше оқиғалар мен жазатайым оқиғалар туралы ақпаратты бағалау 4. Авария туындаған кезде тұтынушыларды мұнаймен үздіксіз жабдықтауды қамтамасыз ету бойынша басқа ұйымдардың диспетчерлік қызметтерімен шешімдер қабылдау 5. Көрсетілетін қызметтердің сапасы бойынша оқиғаларды анықтау 6. Мұнай тасымалдау кезіндегі стандартты емес жағдайларды талдау және шешу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авариялар мен штаттан тыс жағдайларды жою жоспары 2. Технологиялық объектілерде аварияға қарсы жаттығуларды өткізу тәртібі 3. Аварияны жою жоспарына сәйкес іс-қимыл реттілігі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	<p>Дағды 5: Диспетчерлік басқаруды ақпараттық қамтамасыз етуді басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдау процестерін қамтамасыз ету және автоматтандыру 2. Тиісті қызметтермен бірлесіп құрылатын немесе жаңғыртылатын ақпараттық басқару жүйелерін тестілеу және тұрақты пайдалануға қабылдау 3. Диспетчерлік-технологиялық ақпарат алмасу жөніндегі іс- шараларды әзірлеу 4. Ұйымның мұрағаттық диспетчерлік деректерін пайдалану.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерлік басқару процесінде қолданылатын карталар мен схемаларды әзірлеудің және сүйемелдеудің аппараттық-бағдарламалық құралдары 2. Диспетчерлік-технологиялық ақпаратпен ақпараттық алмасу технологиялары 3. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нұсқаулықтар және басқа да басшылық материалдар 4. Ұйымның өндірістік қуаты, оның техникалық даму перспективалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Мұнай ағындарын жедел басқаруды және мұнай-газ саласын ұйымдастырудың технологиялық		

объектілерінің жұмыс режимдерін басқару	Дағды 1: Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін жедел басқару	Машықтар: 1. Ұйымдар бойынша мұнайдың жедел тәуліктік балансын есептеу және бақылау 2. Ұйымның ырғақты жұмысын және өндірістік бағдарламаларға сәйкес мұнайды біркелкі тасымалдауды қамтамасыз ету 3. Магистральдық құбырлардағы қысымның ауытқуын талдау және рұқсат етілген мәндердің асып кетуін жою бойынша уақтылы шаралар қабылдау
		Білімдер: 1. Ұйымның және оның бөлімшелерінің өндірістік қуаты 2. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар. 3. Ұйымның құбыржолдары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Жеткізудің технологиялық шарттарын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Мұнайдың маусымаралық ағындарын анықтау 2. Технологиялық объектілердің жұмыс режимін талдау 3. Мұнай тасымалдаушы елдердің құбыр жүйесі бойынша экспортқа мұнай транзитін бақылау 4. Технологиялық объектілердің жұмыс режимінің өзгеруін анықтау 5. Өндірушілерден құбыржолдар жүйесіне мұнай түсуі, оның транзиті мен бөліну көлемін есептеу 6. Мұнайды тұтыну шарттарының, өткізу нарығының және тасымалдаудың техникалық мүмкіндіктерінің өзгеруін талдау
	Білімдер: 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін басқару әдістері 2. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін есептеу әдістері 3. Ұйымның технологиялық объектілерін техникалық пайдалану қағидалары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық Міндеттерді орындаудағы дәлдік Күйзеліске төзімділік Көшбасшылық қасиеттер	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Магистральдық құбырлардың аға диспетчері
11. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлардың аға диспетчері»:		
Топтың коды:	2147-4	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырлардың аға диспетчері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	диспетчер лауазымындағы немесе өндірісті немесе қызметті жедел басқару жөніндегі өзге де лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1322-0-006 - Бас диспетчер (кен қазу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды тасымалдау және сақтау процесінің жұмысын жедел-диспетчерлік басқару және бақылау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру 2. Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару 3. Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Дағды 1: Жабдықты пайдалану жөніндегі бекітілген нұсқаулықтарға, өндірістік бағдарламаларға, мұнай айдаудың күнтізбелік жоспарлары мен кестелеріне сәйкес диспетчерлік бақылау және басқару жүйесін пайдалана отырып, магистральдық құбыржолының жұмысын жедел басқаруды жүзеге асыру	Машықтар:	1. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимін анықтау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректерді талдау
		Білімдер:	1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Ұйымның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар мен әдістемелік материалдар. 3. Өндірістік тапсырмаларды құрастыру және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты жоғары тұрған органдардың нормативтік құқықтық актілері, басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары. 4. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимі. 5. Объектілер бойынша өнімді тасымалдаудың технологиялық регламенттері. 6. Жабдықты пайдалану режимін сипаттайтын бақылау шамалары. 7. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персоналға басшылық жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персонал арасында міндеттерді бөлуді ұйымдастыру және басымдықтарды айқындау 2. Жедел журналды жүргізуді бақылау (жұмыс режимі, жүргізілген ауыстырып қосу, құбыр учаскесі жұмысындағы іске қосу және тоқтату, жұмыстағы істен шығу және жұмыс режимін қалпына келтіру жөніндегі іс- қимылдар, наряд нөмірі мен жұмыс мазмұны көрсетілген наряд бойынша жұмыстарға рұқсат беру және жұмыстардың аяқталу уақыты туралы жазба жасау) <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар 2. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
	<p>Дағды 3: Ақпараттық жүйелер мен диспетчерлік шешімдерді қабылдауды қолдау құралдарын пайдалана отырып, жедел-диспетчерлік ақпараттың және есепке алу-статикалық ақпараттың түсуін өңдеуді, дұрыстығын және уақтылығын бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін талдау 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректердің мониторингін жүргізу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерінің есептеулерін талдау 4. Мамандандырылған диспетчерлік бағдарламалық өнімдерді пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерлеу бойынша мамандандырылған бағдарламалық өнімдер 2. Нормативтік-анықтамалық ақпарат 3. Қызмет бағыты бойынша статистикалық деректер
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару</p>	<p>Дағды 1: Магистральдық құбырдың бақылаудағы учаскелеріндегі жұмыс режимдерінің күйін талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көмірсутек шикізатының ағындарын диспетчерлік басқаруды жүзеге асыру 2. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізу кезеңінде диспетчерлік қамтамасыз етуді жүзеге асыру 3. Нормаланған көрсеткіштер мен режимдік карталардың орындалуын талдау 4. Ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды өткізу нәтижелері мен тиімділігін бағалау 5. Техникалық-экономикалық көрсеткіштерге әсер ететін құбырлар күйінің, жұмыс режимдерінің және басқа да факторлардың кемшіліктерін анықтау 6. Пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес құбыр учаскесін ауыстыруды, іске қосуды және тоқтатуды жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның бейіні, құрылымы және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбырлары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемасы 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>

	Дағды 2: Құбыр көлігін техникалық пайдалану ережелерінің сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Техникалық пайдалану талаптарын бұза отырып орындалатын өндірістік операцияларды анықтау 2. Жабдықтар жұмысының нақты параметрлері нормативтерден ауытқыған жағдайда, айдау станцияларының тиісті жұмысын ұйымдастыру 3. Айдау станцияларын пайдалану жөніндегі нормативтік және техникалық құжаттаманың уақтылы жаңартылуын бақылау
		Білімдер: 1. Айдау станцияларын техникалық пайдалану ережелері 2. Құбырдың желілік бөлігінің жұмыс режимдеріне технологиялық шектеулер 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндері нормативтерден ауытқыған кездегі іс-қимыл тәртібі 4. Құбыр апаттарын анықтау әдістері 5. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Диспетчерлік қызметті ақпараттық қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимі бойынша жиынтық талдамалық және статистикалық деректерді қалыптастыру 2. Диспетчерлік басқаруда қолданылатын әртүрлі мақсаттағы схемалар мен карталардың дерекқорларын сүйемелдеу 3. Бағдарламалық-есептеу кешендерін, диспетчерлік бақылау және басқару жүйелерін және диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдаудың басқа құралдарын пайдалану және дамыту 4. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимдерін есептеу бойынша қолданбалы міндеттерді әзірлеу, енгізу және сүйемелдеу
		Білімдер: 1. Өндірісті диспетчерлік басқарудың озық отандық және шетелдік тәжірибесі 2. Жоспарлы-алдын алу жұмыстарын жүргізу кестесін әзірлеу кезінде ұсыныстарды дайындауға арналған өндірістік объектілер мен жабдықтардың техникалық күйі туралы деректер 3. Диспетчерлік басқару барысында қолданылатын карталар мен схемалардың негізгі түрлері, түрлері және мақсаты
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру	Дағды 1: Организация работы с подразделениями	Машықтар: 1. Технологиялық объектілерде профилактикалық және жөндеу жұмыстарын жүргізуге өтінімдерді қабылдау және қарау 2. Жөндеу және диагностикалық жұмыстарды ескере отырып технологиялық объектілер учаскелерінің өткізу қабілеті мен өнімділігін анықтау 3. Жұмыстағы істен шығулар мен бұзушылықтарды оқшаулау және жою жөніндегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын келісу 4. Жөндеу жұмыстары және қалыпты жұмыс режимін қалпына келтіру бойынша құрылымдық бөлімшелердің әрекетін үйлестіру 5. Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу және оларды өткізу мерзімдерін анықтау 6. Штаттан тыс жағдайлардың алдын алу үшін шұғыл шаралар қабылдау

		Білімдер: 1. Жабдықтың техникалық күйінің сәйкестігін бақылау ережелері мен құралдары 2. Қызметкерлерді штаттан тыс жағдайлар туралы ақпараттандыру әдістері 3. Бас диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Магистральдық мұнай құбырларындағы апаттардың, рұқсатсыз қосылулардың және ағып кетулердің орнын айқындау әдістері мен құралдары 5. Жедел құжаттаманың құрамы мен жүргізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Тиісті қызметтердің магистральдық құбырлардың жай-күйіне қажетті сынақтар мен техникалық куәландыруларды уақтылы жүргізуін бақылау	Машықтар: 1. Жөндеу-профилактикалық жұмыстарды жүргізу мерзімдерін келісу және технологиялық объектілерде жөндеу-профилактикалық жұмыстарды жүргізуге рұқсат беру 2. Технологиялық объектілерде жоспарлы-алдын ала жөндеу жұмыстарының (ЖАЖ) кешендерін әзірлеу кезінде ұсыныстар дайындау 3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу, технологиялық объектілерді тексеру жоспарларының орындалуына мониторинг жүргізу 4. Күзгі-қысқы кезеңде, көктемгі су тасқыны жағдайында, көмірсутек шикізатын іріктеу және айдау маусымдарында технологиялық объектілерді жұмысқа дайындау жөніндегі іс-шаралардың орындалуын талдау
		Білімдер: 1. Ұйымда қолданылатын жабдықты пайдалану ерекшеліктері 2. Жабдықтың техникалық күйінің жұмыстарды қауіпсіз жүргізу талаптарына сәйкес келуін бақылау ережелері мен құралдары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Зейінді шоғырландыру және бақылау проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас ұйымдастырушылық қабілет күрделі мәселелерді анықтау және шешімдерді әзірлеу және бағалау және іске асыру үшін тиісті ақпаратты қарау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас диспетчер
13. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер»:		
Топтың коды:	2147-4	
Қызмет атауының коды:	2147-4-008	
Кәсіптің атауы:	Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Связь с ЕТКС или КС отсутствует	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санатты мұнайды есепке алу жөніндегі инженер: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты мұнайды есепке алу жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санатты мұнайды есепке алу жөніндегі инженер: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санатсыз мұнайды есепке алу жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; санаты жоқ мұнайды есепке алу жөніндегі инженер: жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2147-4-005 - Мұнайды дайындау және тасымалдау жөніндегі инженер 2147-4-007 - Тауар-көлік операциялары жөніндегі инженерлер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай мөлшерін дұрыс өлшеуді қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай тасымалдау көрсеткіштерін есепке алуды, салыстырып тексеруді және талдауды жүргізу 2. Қауіпсіз өндірісті қамтамасыз ету және өндірістік процесті жетілдіру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай тасымалдау көрсеткіштерін есепке алуды, салыстырып тексеруді және талдауды жүргізу	Дағды 1: Мұнай есебі	Машықтар:	
		1. Мұнай көрсеткіштерінің құжаттамалық есебін жүргізу 2. Мұнайдың жоспарлы және нақты көрсеткіштерін талдау 3. Маршруттық тапсырмаларға сәйкес мұнай қабылдау 4. Мұнай өндіру бірлестіктерінің өндірістік бөлімдерімен жедел келіссөздер жүргізу 5. Мұнай есебі мен теңгерімінің автоматтандырылған жүйесінде қабылдау-тапсыру пункттері қызметкерлерінің қабылдау-тапсыру құжаттарын ресімдеуінің дұрыстығын бақылау 6. Қызмет бағыты бойынша ақпаратты жинауды, өңдеуді және жүйелеуді жүзеге асыру 7. Белгіленген мерзімде барлық қажетті есептік құжаттаманы жасай отырып, мұнайдың заттай қалдықтарын түгендеуді/алып тастауды жүргізу	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнайды есепке алу бойынша нормативтік техникалық құжаттама. 2. Есеп жүргізудің жүйелілігі мен техникасы. 3. Экономикалық талдау негіздері және мұнайды есепке алу көрсеткіштерін есептеу. 4. Көлік және мұнай жеткізу объектілерінің технологиялық схемалары. 5. Жедел есеп жүргізу үшін қажетті құжаттардың нысандары. 6. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнайдың түсуі бойынша деректер жинау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 2. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 3. Белгіленген құжаттаманы жүргізу 4. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша ағымдағы және жедел тапсырмаларды әзірлеу 5. Мұнай есебі бойынша арнайы бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары 3. Мұнайға және оның физикалық-химиялық қасиеттеріне қойылатын техникалық талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Қауіпсіз өндірісті қамтамасыз ету және өндірістік процесті жетілдіру	Дағды 1: Өндірістің тиімділігі мен қауіпсіздігін арттыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс өндірісін қауіпсіз жүргізу принциптерін сақтау 2. Жаңа және озық жабдықтарды, тәжірибені енгізуге жәрдемдесу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі жөніндегі заңнамалық, нормативтік актілер, ережелер, нұсқаулықтар, басшылық материалдар 2. Техникалық талаптар және мұнайды жедел есепке алуды ұйымдастыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Мұнайды есепке алу бойынша техникалық құжаттаманы әзірлеу	Машықтар:	
		1. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттардың (ережелер, нұсқаулықтар, бұйрықтар, өкімдер және т. б.) жобаларын дайындау 2. Мұнайды есепке алу мәселелері бойынша нормативтік құжаттарды, техникалық және технологиялық регламенттерді, ережелерді, стандарттар мен нұсқаулықтарды талдау	
		Білімдер:	
		1. Ұйымдастыру-өкімдік құжаттарды ресімдеу бойынша талаптар 2. Көлік және мұнайды есепке алу саласындағы өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік материалдар	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік Дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiнiң бастығы	
14. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбырлардың диспетчері»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-001		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбырлардың диспетчері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Связь с ЕТКС или КС отсутствует		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	басқару (өндіріс) процесін жедел реттеу бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3159-0-001 - Диспетчер (жалпы бейін)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды тасымалдау және сақтау процесінің жұмысын жедел-диспетчерлік басқару және бақылау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру 2. Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару жұмыс режимдерінің күйін талдау 3. Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру 4. Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіру
Еңбек функциясы 1: Жұмыс тәртібінің мониторингі және технологиялық объектілерді қашықтықтан басқару жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	<p>Қосымша еңбек функциялары:</p> <p>Дағды 1: Жабдықты пайдалану жөніндегі бекітілген нұсқаулықтарға, өндірістік бағдарламаларға, мұнай айдаудың күнтізбелік жоспарлары мен кестелеріне сәйкес диспетчерлік бақылау және басқару жүйесін пайдалана отырып, магистральдық құбыржолының жұмысын жедел басқаруды жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимін анықтау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректерді талдау 3. Дербес компьютермен және оның перифериялық құрылғыларымен, ұйымдастыру техникасымен істеу дағдыларын меңгеру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" ҚР Кодексі, "азаматтық қорғау туралы" ҚР Заңы, "магистральдық құбыр туралы" ҚР Заңы 2. Кәсіпорынның өндірістік қызметіне қатысты ұйымдастырушылық-әкімшілік құжаттар мен әдістемелік материалдар 3. Өндірістік тапсырмаларды жасау және өндірісті жедел басқару мәселелеріне қатысты нормативтік құқықтық актілер, жоғары тұрған органдардың басқа да басшылық, әдістемелік және нормативтік материалдары 4. Технологиялық объектілердің оңтайлы жұмыс режимі 5. Объектілер бойынша өнімді тасымалдаудың технологиялық регламенттері 6. Жабдықты пайдалану режимін сипаттайтын бақылау шамалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	<p>Дағды 2: Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персоналға басшылық жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың жұмыс режимін тікелей басқаруды жүзеге асыратын жедел персонал арасында міндеттерді бөлуді ұйымдастыру және басымдықтарды айқындау. 2. Жедел журналды жүргізуді бақылау (жұмыс режимі, жүргізілген ауыстырып қосу, құбыр учаскесі жұмысындағы іске қосу және тоқтату, жұмыстағы істен шығу және жұмыс режимін қалпына келтіру жөніндегі іс- қимылдар, наряд нөмірі мен жұмыс мазмұны көрсетілген наряд бойынша жұмыстарға рұқсат беру және жұмыстардың аяқталу уақыты туралы жазба жасау). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар. 2. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру. 3. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.

	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 3: Ақпараттық жүйелер мен диспетчерлік шешімдерді қабылдауды қолдау құралдарын пайдалана отырып, жедел-диспетчерлік ақпараттың және есепке алу-статикалық ақпараттың түсуін өңдеуді, дұрыстығын және уақтылығын бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Ұсынылмайды</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерін талдау 2. Технологиялық объектілер учаскелерінің ең жоғары техникалық мүмкін өткізу қабілеті мен өнімділігі бойынша деректердің мониторингін жүргізу 3. Технологиялық объектілердің жұмыс режимдерінің есептеулерін талдау 4. Мамандандырылған диспетчерлік бағдарламалық өнімдерді пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерлеу бойынша мамандандырылған бағдарламалық өнімдер 2. Нормативтік-анықтамалық ақпарат 3. Қызмет бағыты бойынша статистикалық деректер
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Магистральдық құбырларды диспетчерлік басқару жұмыс режимдерінің күйін талдау</p>	<p>Дағды 1: Сапасыз мұнай, газ және олардың өнімдерін анықтау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көмірсутек шикізатының ағындарын диспетчерлік басқаруды жүзеге асыру 2. Технологиялық объектілерде жөндеу жұмыстарын жүргізу кезеңінде диспетчерлік қамтамасыз етуді жүзеге асыру 3. Нормаланған көрсеткіштер мен режимдік карталардың орындалуын талдау 4. Ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды өткізу нәтижелері мен тиімділігін бағалау 5. Техникалық-экономикалық көрсеткіштерге әсер ететін құбырлар күйінің, жұмыс режимдерінің және басқа да факторлардың кемшіліктерін анықтау 6. Пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес құбыр учаскесін ауыстыруды, іске қосуды және тоқтатуды жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның бейіні, құрылымы және өндірістік қуаты 2. Ұйымның құбырлары мен құрылыстарының орналасуының технологиялық схемасы 3. Өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша әдістемелік материалдар 4. Ұйымда өндірістік жоспарлау мен диспетчерлеуді ұйымдастыру
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
	<p>Дағды 2: Құбыр көлігін техникалық пайдалану ережелерінің сақталуын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық пайдалану талаптарын бұза отырып орындалатын өндірістік операцияларды анықтау 2. Жабдықтар жұмысының нақты параметрлері нормативтерден ауытқыған жағдайда, айдау станцияларының тиісті жұмысын ұйымдастыру 3. Айдау станцияларын пайдалану жөніндегі нормативтік және техникалық құжаттаманың уақтылы жаңартылуын бақылау

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Айдау станцияларын техникалық пайдалану ережелері 2. Құбырдың желілік бөлігінің жұмыс режимдеріне технологиялық шектеулер 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндері нормативтерден ауытқыған кездегі іс-қимыл тәртібі 4. Құбыр апаттарын анықтау әдістері 5. Ұйым бөлімшелерінің мамандануы және олардың арасындағы өндірістік байланыстар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Диспетчерлік қызметті ақпараттық қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимі бойынша жиынтық талдамалық және статистикалық деректерді қалыптастыру 2. Диспетчерлік басқаруда қолданылатын әртүрлі мақсаттағы схемалар мен карталардың дерекқорларын сүйемелдеу 3. Бағдарламалық-есептеу кешендерін, диспетчерлік бақылау және басқару жүйелерін және диспетчерлік шешімдер қабылдауды қолдаудың басқа құралдарын пайдалану және дамыту 4. Технологиялық жабдықтың жұмыс режимдерін есептеу бойынша қолданбалы міндеттерді әзірлеу, енгізу және сүйемелдеу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірісті диспетчерлік басқарудың озық отандық және шетелдік тәжірибесі 2. Жоспарлы-алдын алу жұмыстарын жүргізу кестесін әзірлеу кезінде ұсыныстарды дайындауға арналған өндірістік объектілер мен жабдықтардың техникалық күйі туралы деректер 3. Диспетчерлік басқару барысында қолданылатын карталар мен схемалардың негізгі түрлері, түрлері және мақсаты
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіруді ұйымдастыру	Дағды 1: Бөлімшелермен жұмысты ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық объектілерде профилактикалық және жөндеу жұмыстарын жүргізуге өтінімдерді қабылдау және қарау 2. Жөндеу және диагностикалық жұмыстарды ескере отырып технологиялық объектілер учаскелерінің өткізу қабілеті мен өнімділігін анықтау 3. Жұмыстағы істен шығулар мен бұзушылықтарды оқшаулау және жою жөніндегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын келісу 4. Жөндеу жұмыстары және қалыпты жұмыс режимін қалпына келтіру бойынша құрылымдық бөлімшелердің әрекетін үйлестіру

		Білімдер: 1. Жабдықтың техникалық күйінің сәйкестігін бақылау ережелері мен құралдары 2. Қызметкерлерді штаттан тыс жағдайлар туралы ақпараттандыру әдістері 3. Бас диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Магистральдық мұнай құбырларындағы апаттардың, рұқсатсыз қосылулардың және ағып кетулердің орнын айқындау әдістері мен құралдары 5. Жедел құжаттаманың құрамы мен жүргізу тәртібі 6. Болған авариялар, жабдықтың істен шығуы және жазатайым оқиғалар туралы хабарлау схемасы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Өнімді тасымалдау жүйесі объектілерінің жұмысын үйлестіру	Дағды 1: Бөлімшелермен жұмысты ұйымдастыру	Машықтар: 1.Технологиялық объектілерде профилактикалық және жөндеу жұмыстарын жүргізуге өтінімдерді қабылдау және қарау 2.Жөндеу және Диагностикалық жұмыстарды ескере отырып технологиялық объектілер учаскелерінің өткізу қабілеті мен өнімділігін анықтау 3.Жұмыстағы бас тартулар мен бұзушылықтарды оқшаулау және жою жөніндегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын келісу 4.Жөндеу жұмыстары және қалыпты жұмыс режимін қалпына келтіру бойынша құрылымдық бөлімшелердің әрекетін үйлестіру 5.Түзету іс-шараларының жоспарын әзірлеу және оларды өткізу мерзімдерін анықтау 6.Штаттан тыс жағдайлардың алдын алу үшін шұғыл шаралар қабылдау
		Білімдер: 1.Жабдықтың техникалық жай-күйінің сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары 2.Қызметкерлерді штаттан тыс жағдайлар туралы ақпараттандыру әдістері 3.Бас диспетчермен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4.Магистральдық мұнай құбырларындағы авариялардың, рұқсатсыз кесулердің және ағып кетулердің орнын айқындау әдістері мен құралдары 5.Жедел құжаттаманың құрамы мен жүргізу тәртібі
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Зейінділік Проблемаларды шешуге кәсіби көзқарас Ұйымдастырушылық қабілет Өз бетінше жұмыс істей білу Күрделі мәселелерді анықтау және шешімдерді әзірлеу және бағалау және іске асыру үшін тиісті ақпаратты қарау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас диспетчер
	4	Мұнай қотару станциясының операторы
15. Кәсіптің карточкасы «Қабылдау-тапсыру пунктінің бастығы»:		
Топтың коды:	1329-3	
Қызмет атауының коды:	-	

Кәсіптің атауы:	Қабылдау-тапсыру пунктiнiң бастығы		
СБШ бойынша бiлiктiлiк деңгейi:	6		
СБШ бойынша бiлiктiлiк iшкi деңгейi:			
БТБА, БА, үлгiлiк бiлiктiлiк сипаттамалары бойынша бiлiктiлiк деңгейi:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ		
Кәсiптiк бiлiм деңгейi:	Бiлiм деңгейi: жоғары бiлiм (бакалавриат, маман дәрежесi, ординатура)	Мамандық: Өндiрiстiк және өңдеу салалары	Бiлiктiлiк: -
Жұмыс тәжiрибесiне қойылатын талаптар:	қызмет бейiнi бойынша жұмыс өтiлi кемiнде 3 жыл		
Формалды емес және информалы бiлiммен байланыс:	Қажет етпейдi		
Кәсiптiң басқа ықтимал атаулары:	1329-1-037 - Пункт бастығы (басқа да салаларда)		
Қызметтiң негiзгi мақсаты:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiнiң қызметiн басқару және үйлестiру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тiзбесi:	Мiндеттi еңбек функциялары:	1. Қабылдау-тапсыру операцияларының құжаттамалық қамтамасыз етiлуiн бақылау 2. Мұнайды қабылдау және тапсыру жөнiндегi операцияларды жүргiзудi ұйымдастыру 3. Мұнай құбырынан, резервуарлық паркiден алынған мұнайдың сақталуын бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қабылдау-тапсыру операцияларының құжаттамалық қамтамасыз етiлуiн бақылау	Дағды 1: Өндiрiстiк-шаруашылық қызметке қатысты құжаттаманы жүргiзудi ұйымдастыру және бақылау	Машықтар:	1. Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiнiң қызметiне қатысты қолданыстағы нормативтiк құжаттардың қолданылуын бақылау 2. Жұмыста пайдалану құжаттамасын қолдану 3. Жұмыста анықтамалық және арнайы әдебиеттердi қолдану 4. Жұмыс уақытын есепке алу табелiн ресiмдеу 5. Жұмысшылармен жұмыстарды қауiпсiз жүргiзу бойынша нұсқама жүргiзу
		Бiлiмдер:	1. Мұнайды қабылдау және тапсыру учаскесiнiң өндiрiстiк-шаруашылық қызметiне қатысты қаулылар, өкiмдер, бұйрықтар, әдiстемелiк, нормативтiк және басшылыққа алынатын басқа да материалдар 2. Экономика, өндiрiстi ұйымдастыру, еңбек және басқару негiздерi 3. Еңбек заңнамасының негiздерi 4. Iс қағаздарын жүргiзу негiздерi 5. Iшкi еңбек тәртiбiнiң тәртiбi, өнеркәсiптiк қауiпсiздiк және еңбектi қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндiрiстiк санитария жөнiндегi нормалар, өрт қауiпсiздiгi талаптары, қауiптi және зиянды өндiрiстiк және табиғи факторлардың әсерiнен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар
		Дағдыны тану мүмкiндiгi:	Ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: Есептілікті қалыптастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Белгіленген есептілікті ресімдеу 2. Тәуліктік баянаттар жасау 3. Теңгерімде көрсету үшін кіріс нәтижелерін талдау және өңдеу 4. Мұнай теңгерімінен мәліметтер дайындау 5. Мұнайды қабылдау-тапсыру актілерін жасау 6. Бағыттық телефонограммаларға сәйкес жеткізілімдердің әрбір топтамасына нормативтік шығындарды есептеу 7. Химиялық реагенттер мен материалдық-техникалық ресурстардың шығынын есепке алуды жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиеттерде қолданылатын терминология 2. Есептік-есептік құжаттаманы жүргізу қағидалары
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау және тапсыру жөніндегі операцияларды жүргізуді ұйымдастыру</p>	<p>Дағды 1: Берілген жұмыс режимін қамтамасыз етуді бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай сапасының параметрлерін анықтау 2. Технологиялық процесті басқарудың автоматтандырылған жүйесінің, мұнай мөлшері мен сапасының көрсеткішін өлшеу жүйесінің жұмысын бақылау 3. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларының, әдістері мен тәсілдерінің талаптарын сақтау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық мұнай құбырларын техникалық пайдалану қағидалары 2. Мұнай сапасын анықтауға арналған техникалық шарттар мен стандарттар 3. Мұнайды есепке алудың стандарттары мен техникалық шарттары 4. Тұтынушыларға мұнай жеткізу шарттары 5. Автоматтандырылған МАЖП МСӨЖ көмегімен тауарлық мұнай мөлшерін анықтау туралы кәсіпорын стандарты
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
	<p>Дағды 2: Мұнай жеткізушілерден қабылдауды ұйымдастыру және оны тұтынушыларға айдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабылданатын және жөнелтілетін өнім сапасының мемлекетаралық және ұлттық стандарттардың (МЕМСТ, ҚР СТ) және техникалық шарттардың талаптарына сәйкес келуін айқындау 2. Қабылдау-тапсыру операцияларын жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бақылау-өлшеу құралдары, автоматика мен жабдықты қорғау жүйелерінің жұмыс істеу қағидаттары 2. Қызмет бағыты бойынша пайдаланатын ұйыммен тұтынушылармен өзара іс-қимыл жасау тәртібі 3. Мұнай саны мен сапасының көрсеткіштерін өлшеу жүйелері 4. Тасымалдау кезіндегі мұнай шығындарының көздері
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Мұнай құбырынан, резервуарлық паркіден алынған мұнайдың сақталуын бақылау</p>		

	Дағды 1: Мұнай құбырынан, резервуарлық паркіден алынған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру / мұнай қорына күнделікті бақылау жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Мұнайдың нақты бар-жоғын тексеру арқылы оның сақталуын бақылау мақсатында заттай қалдықтарды алуды және/немесе түгендеуді жүргізу 2. Резервуарлық парктердің мұнай құбырларын, сорғы-күш беретін жабдықтары мен МАС құрылыстарын пайдалану тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу
		Білімдер: 1. Магистральдық мұнай құбырларындағы мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық 2. Мұнай мен резервуарларды есепке алу торабының жұмыс параметрлерінің технологиялық карталары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнай саны мен сапасының есебін жүргізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай көлемін есептеу әдісімен анықтау 2. Өлшеу құралдарының көмегімен мұнай көлемін анықтау 3. Мұнайды есепке алу жөніндегі бағдарламалық жасақтамамен жұмыс істеу 4. Тауарлық мұнайдың сапасын анықтау 5. Өлшеу құралдарының деректерін түсіндіру
	Білімдер: 1. Мұнай және оны қайта өңдеу өнімдерінің номенклатурасы 2. Мұнайдың жіктелуі 3. Мұнай сақтау технологиясы 4. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай мөлшерін есептеу әдістемесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Зейінділік Өз бетімен жұмыс істей білу Ұйымшылдық Тіл тапқыштық Ұқыптылық Нәтижені көздеу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері
16. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері»:		
Топтың коды:	3118-4	
Қызмет атауының коды:	3118-4-008	
Кәсіптің атауы:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пункті мастері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығы. Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары: т. 83 27-параграф. Шебер	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жоғары білім алған кезде қызмет бейіні бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл орта техникалық білім беру кезінде қызмет бейіні бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-1-017 - Участке мастері (басқа салалар бойынша) 2147-4-013 - Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiсiнiң инженері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiнiң өндiрiстiк қызметiне басшылықты жүзеге асырады		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қабылдау-тапсыру операцияларын құжаттамалық қамтамасыз ету 2. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша операцияларды жүзеге асыру 3. Мұнай құбырынан, резервуарлық парктен қабылданған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қабылдау-тапсыру операцияларын құжаттамалық қамтамасыз ету	Дағды 1: Өндірістік-шаруашылық қызметке қатысты құжаттаманы енгізу	Машықтар:	1. Қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттарды қолдану 2. Жұмыста пайдалану құжаттамасын қолдану 3. Жұмыста анықтамалық және арнайы әдебиеттерді пайдалану 4. Жұмыс уақытын есепке алу табелін ресімдеу 5. Жұмысшылармен жұмысты қауіпсіз жүргізу бойынша нұсқаулықтар жүргізу
		Білімдер:	1. Мұнайды қабылдау және тапсыру жөніндегі учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылық материалдар 2. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері 3. Еңбек заңнамасының негіздері 4. Іс жүргізу негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	Дағды 2: Есептілікті қалыптастыру	Машықтар:	1. Белгіленген есептілікті ресімдеу 2. Тәуліктік рапорттар жасау 3. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 4. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 5. Мұнайды қабылдау-тапсыру актілерін жасау 6. Маршруттық телефонограммаларға сәйкес жеткізудің әрбір партиясына нормативтік шығындарды есептеу 7. Химиялық реагенттер мен материалдық-техникалық ресурстардың шығынын есепке алуды жүргізу

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология 2. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу ережесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша операцияларды жүзеге асыру	Дағды 1: Берілген жұмыс режимін қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай сапасының параметрлерін анықтау 2. Технологиялық процесті басқарудың автоматтандырылған жүйесінің, мұнай сапасының көрсеткіші мен мөлшерін өлшеу жүйесінің жұмысын бақылау 3. Жұмыстарды қауіпсіз орындау нормалары, әдістері мен тәсілдерінің талаптарын сақтау
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық мұнай құбырларын техникалық пайдалану қағидалары 2. Мұнай сапасын анықтауға арналған техникалық шарттар мен стандарттар 3. Мұнайды есепке алуға арналған стандарттар мен техникалық шарттар 4. Тұтынушыларға мұнай жеткізу шарттары 5. Кәсіпорынның МҚТП автоматтандырылған ММӨЖ көмегімен тауарлық мұнай мөлшерін айқындау туралы стандарты. 6. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнайды жеткізушілерден қабылдап алу және оны тұтынушыларға айдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қабылданатын және жөнелтілетін өнім сапасының мемлекетаралық және ұлттық стандарттардың (МЕМСТ, ҚР СТ) және техникалық шарттардың талаптарына сәйкестігін анықтау 2. Қабылдау-тапсыру операцияларын жүргізу
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бақылау-өлшеу аспаптары, автоматика және жабдықты қорғау жүйелері жұмысының принциптері 2. Қызмет бағыты бойынша пайдаланушы ұйыммен тұтынушылармен өзара іс-қимыл тәртібі 3. Мұнай мөлшері мен сапа көрсеткіштерін өлшеу жүйелері 4. Тасымалдау кезіндегі мұнай ысырабының көздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Мұнай құбырынан, резервуарлық парктен қабылданған мұнайдың сақталуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Мұнай қорына күнделікті бақылау жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нақты қалдықтарды өлшеу және/немесе мұнайдың нақты болуын тексеру жолымен сақталуын бақылау мақсатында мұнайды түгендеуді жүргізу 2. Мұнай құбырларын резервуарлық парктерді, сорғы-күштік жабдықтарды және МАС құрылыстарын пайдалану тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу

		Білімдер:	
		1. Магистральдық мұнай құбырларында мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық 2. Мұнай және резервуарларды есепке алу торабының жұмыс параметрлерінің технологиялық карталары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	Дағды 2: Мұнай мөлшері мен сапасының есебін жүргізу	Машықтар:	
		1. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай көлемін есептеу әдісімен анықтау 2. Өлшеу құралдарының көмегімен мұнай көлемін анықтау 3. Мұнай есебі бойынша бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу 4. Тауарлық мұнайдың сапасын анықтау 5. Өлшеу құралдарының деректерін түсіндіру	
		Білімдер:	
		1. Мұнай және оны қайта өңдеу өнімдерінің номенклатурасы 2. Мұнайды жіктеу 3. Мұнайды сақтау технологиясы 4. Резервуарлар мен құбырлардағы мұнай мөлшерін есептеу әдістемесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық Жауапкершілік Зейінділік Өз бетінше жұмыс істей білу Ұйымшылдық Тіл табандылық Нәтижеге бағыттылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Мұнай қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері	
19. Кәсіптің карточкасы «Сапа жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2141-4		
Қызмет атауының коды:	2141-4-002		
Кәсіптің атауы:	Сапа жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Параграф 94. Сапа жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Физикалық және химиялық ғылымдар	-

	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Физикалық және химиялық ғылымдар	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Химиялық технология және өндіріс (түрлері бойынша)	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Химиялық технология және өндіріс (түрлері бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санаттағы сапа жөніндегі инженер: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санаттағы сапа жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санатты сапа жөніндегі инженер: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санатсыз сапа жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; санаты жоқ сапа жөніндегі инженер: жұмыс өтіліне немесе техникалық және кәсіптік, тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білімге және I санаттағы техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтіліне талаптар қоймай, кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2141-4-003 - Өнімнің сапасы жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қажетті қасиеттерді қамтамасыз ету үшін қабылданатын, сақталатын және сатылатын өнімдердің сапасын бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнімді сынауды ұйымдастыру 2. Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі қызметті техникалық қамтамасыз ету 3. Кондициялық емес өнімді қабылдаудың алдын алатын іс-шаралар жоспарын әзірлеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өнімді сынауды ұйымдастыру	Дағды 1: Сынау нәтижелерінің шынайылығын, объективтілігін және талап етілетін дәлдігін бақылау	Машықтар:	
		1. Нәтижелердің дұрыстығын бағалау 2. Өнімнің сапасын бақылау үшін өлшеу құралдарын пайдалану 3. Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін талдау 4. Қабылданатын және тапсырылатын өнімнің сапасын анықтау	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Сапаны бақылау саласындағы ұйымның нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары. 3. Дайын өнімге қойылатын техникалық талаптар. 4. Өлшеу құралдарын пайдалану қағидалары. 5. Жұмыс бейіні бойынша арнайы бағдарламалық өнімдер. 6. Стандарттау және сертификаттау жөніндегі нормативтік құжаттар. 7. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Сыналатын өнімнің сынамаларын іріктеу рәсімін бақылау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сынаманы таңдау және сақтау 2. Өнімді қабылдау-тапсыру талдаулары мен сынақтарын жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сынама алу әдістері 2. Өнімнің сапасын анықтау тәртібі 3. Өнімнің сапасын өлшеу және бақылау әдістері 4. Өнімнің физикалық-химиялық сипаттамасы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі қызметті техникалық қамтамасыз ету	Дағды 1: Өнімнің сапасын бақылау бойынша техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімнің сапасын бақылау бойынша іс-шаралар өткізуді жоспарлау 2. Нормативтік құжаттарда баяндалған ақпаратты талдау 3. Жұмыс техникалық құжаттамамен жұмыс істеу 4. Нормативтік-техникалық құжаттаманы әзірлеу 5. Жаңа стандарттарды, өнімге техникалық шарттарды және әдістемені енгізуге байланысты қажетті іс-шараларды жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпорынның, учаскенің профилі, мамандануы және құрылымының ерекшеліктері 2. Зертхана жабдықтары, оның жұмыс принциптері және пайдалану ережелері 3. Өнімді сынақтан өткізу әдістемесіне стандарттар мен техникалық шарттары 4. Құжаттарды әзірлеу және ресімдеу бойынша нормативтік құжаттар мен басшылық материалдары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Өндірістік процестерді бақылау	Машықтар: 1. Сапаны бақылау зертханаларының жай-күйіне тексеру жүргізу 2. Технологиялық және зертханалық операциялардың дұрыс орындалуын тексеру 3. Өнім сапасын бақылау мәселелері бойынша өндірістік бөлімшелердің іс-әрекеттерін үйлестіру 4. Тауар-материалдық құндылықтар айналымының есебін жүргізу
		Білімдер: 1. Өнімді тасымалдау және сақтау технологиясы 2. Өндірістік кестелерді әзірлеу талаптары мен тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Кондициялық емес өнімді қабылдаудың алдын алатын іс-шаралар жоспарын әзірлеу	Дағды 1: Кондициялық емес өнімді қабылдаудың алдын алатын іс-шаралар жоспарын әзірлеу	Машықтар: 1. Келіп түскен өнімнің сапасына бағалау жүргізу 2. Өнім сапасының бұзылу себептері туралы материалдарды дайындау
		Білімдер: 1. Өнімді тасымалдау, сақтау және айдау кезіндегі технологиялық процесстер 2. Өнімнің сапасын бақылау жөніндегі нормативтік құжаттамалар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Өнім сапасын қалпына келтіру бойынша іс-шаралар әзірлеу	Машықтар: 1. Өнім сапасын қалпына келтіру мүмкіндігін анықтау 2. Кондицияға жатпайтын өнімді анықтау 3. Өнім сапасына наразылықтардың негізділігін тексеру 4. Төрелік сынамалар бойынша қайта химиялық талдау жүргізу қажеттілігін анықтау 5. Некондиция себептерін талдау 6. Тасымалдау, сақтау және қайта айдау кезінде өнімнің араласуының алдын алу жөніндегі іс-шараларды анықтау 7. Қолданыстағы стандарттарды, техникалық шарттарды, сынау әдістерін және жеткізудің шарттық талаптарын қолдану тәжірибесін талдау және оларды өзгерту бойынша қажетті шараларды әзірлеу
		Білімдер: 1. Өнім сапасын қалпына келтіру әдістері 2. Өнімнің номенклатурасы 3. Мұнай классификациясы 4. Өнімге стандарттар 5. Өнімді сақтау технологиясы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік, дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Тауар-көлік қызметінің бастығы

20. Кәсіптің карточкасы «Орталық зауыт зертханасының бастығы (өңдеу өнеркәсібі)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-032		
Кәсіптің атауы:	Орталық зауыт зертханасының бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-018 - Зертхана меңгерушісі (өңдеу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Орталық зауыт зертханасының бастығы (өңдеу өнеркәсібі)» кәсіби картасының сипаттамасы «Мұнай, газ және олардың өңделген өнімдерінің сапасын бақылау» кәсіптік стандартында берілген.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар:	-
		Білімдер:	-
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
21. Кәсіптің карточкасы «Инженер-химик (мұнай және газ)»:			
Топтың коды:	2145-2		
Қызмет атауының коды:	2145-2-005		
Кәсіптің атауы:	Инженер-химик (мұнай және газ)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Инженер-химик (мұнай және газ)» кәсіби картасының сипаттамасы «Мұнай, газ және олардың өңделген өнімдерінің сапасын бақылау» кәсіптік стандартында берілген.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
	-	-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
22. Кәсіптің карточкасы «Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)»:			
Топтың коды:	3118-9		
Қызмет атауының коды:	3118-9-001		
Кәсіптің атауы:	Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Есепке алу жөніндегі техник (жанар-жағармай материалдарын және басқасын)» кәсіби картасының сипаттамасы «Мұнай өнімдерін қабылдау және жөнелту» кәсіптік стандартында берілген.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
	-	-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	23. Кәсіптің карточкасы «Химиялық талдау зертханашысы»:		
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-149		
Кәсіптің атауы:	Химиялық талдау зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Химиялық талдау зертханашысы» кәсіби картасының сипаттамасы «Мұнай, газ және олардың өңделген өнімдерінің сапасын бақылау» кәсіптік стандартында берілген.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
	-	-	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	24. Кәсіптің карточкасы «Тауарлар операторы»:		
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-171		
Кәсіптің атауы:	Тауарлар операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Тауарлар операторы» кәсіби картасының сипаттамасы «Мұнай, мұнай өнімдерін және газды өндіру, сақтау» кәсіптік стандартында берілген.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: -	
		Білімдер: -	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
25. Кәсіптің карточкасы «Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-013		
Кәсіптің атауы:	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктісінің инженері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе БА-мен байланыс жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санаттағы мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санаттағы мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; II санаттағы мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері: тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ мұнайды қабылдау-тапсыру пунктінің инженері лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; санаты жоқ мұнайды тапсыру пунктінің қабылдау инженері: жұмыс өтіліне қойылатын талаптарсыз тиісті мамандық бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2147-4-008 - Мұнайды есепке алу жөніндегі инженер		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды жеткізушілерден қабылдауды және мұнайды тұтынушыларға (мұнай өңдеу зауыттарына, мұнай базаларына және т. б.) беруді қамтамасыз ету)	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеудің технологиялық процестерін өндірістік- шаруашылық қамтамасыз ету 2. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерін жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеудің технологиялық процестерін өндірістік-шаруашылық қамтамасыз ету	Дағды 1: Құжаттарды дайындау және ресімдеу	Машықтар: 1. Компьютерлік техникамен, анықтамалық-құқықтық жүйемен жұмыс істеу 2. Өз құзыреті шеңберінде есепке алу-есеп беру құжаттамасын әзірлеу 3. Есептік құжаттаманы ресімдеу 4. Шарттық міндеттемелер мен талаптардың ережелерін талдау
		Білімдер: 1. Іс жүргізу негіздері 2. Арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология 3. Есеп құжаттамасын жүргізу ережесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілеріндегі еңбек жағдайы мен жағдайларын тексеру	Машықтар: 1. Бөлімшелердің өндірістік құжаттамаға қажеттілігін бағалау 2. Жұмыс жүргізу кезінде болатын немесе болуы мүмкін қауіпті және зиянды факторлардың тізбесін анықтау
		Білімдер: 1. Өндірістік учаскедегі қауіпті және зиянды факторлар, олардың әсері 2. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Еңбек функциясы 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерін жүргізу	Дағды 1: Мұнайдың түсуі бойынша деректер жинау	Машықтар: 1. Баланста көрсету үшін шығыс деректерін талдау және өңдеу 2. Мұнай балансынан мәліметтерді дайындау 3. Белгіленген құжаттаманы жүргізу 4. Мұнайды қабылдау және тапсыру бойынша перспективалық, ағымдағы және жедел тапсырмаларды әзірлеу 5. Мұнай есебі бойынша арнайы бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Ұйымның кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-техникалық, әдістемелік және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары. 3. Тауар өніміне және оның физикалық-химиялық қасиеттеріне қойылатын техникалық талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнайды қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінде регламенттік жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру және бақылау	Машықтар: 1. Мұнайды қабылдау-тапсыру технологиясын сақтау 2. Мұнайды қабылдау, сақтау және тиеп жөнелтудің технологиялық процестерінің қажетті параметрлерін өлшеуді жүргізу әдістемесін қолдану 3. Мұнайды есепке алу торабының жай-күйін тексеру 4. Қызметкерлерге мұнай мөлшерін өлшеу құралдарын (ММӨЖ) пайдалану және қызмет көрсету кезінде қауіпсіз еңбектің практикалық әдістерін үйрету
		Білімдер: 1. Мұнай тасымалдауға арналған қондырғылардың технологиялық режимдері мен техникалық пайдалану ережелері 2. Мұнай мен мұнай өнімдерін қабылдау, сақтау және жөнелту объектілерінің негізгі және қосалқы жабдықтарының технологиялық мүмкіндіктері 3. ММӨЖ пайдалану ережесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Мұнайды қабылдау-тапсыру пунктiнiң бастығы
26. Кәсіптің карточкасы «Мұнай қотару станциясының операторы»:		
Топтың коды:	8112-2	
Қызмет атауының коды:	8112-2-002	
Кәсіптің атауы:	Мұнай қотару станциясының операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. 23-параграф. мұнай өнімдерін айдау станциясының операторы (5-7 разряд)	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай және газ өндіру технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Қажет етпейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-2-001 - Газ тарату станциясының операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай айдау технологиялық режимін сақтау үшін мұнай айдау станциясының жабдықтарын қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай айдау станциясының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету 2. Мұнай айдау станциясының жабдықтарын пайдалану	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай айдау станциясының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен құрылыстарының техникалық жай-күйін тексеру	Машықтар: 1. Мұнай айдау станциясы жабдығының жұмыс параметрлерінің нақты мәндерінің бекітілген нормативтік-технологиялық параметрлерге, технологиялық қорғау, блоктау және сигнал беру қондырғыларының картасына, магистральдық құбыр жұмысының технологиялық режимдерінің картасына сәйкестігін бағалау 2. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндерін нормативтік нормалардан ауытқыған кезде қажетті іс-әрекеттерді орындау тәртібін түсіну 3. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтары мен құрылыстарының жұмысындағы ақаулықтарды көзбен шолып қарау кестесі мен схемасына сәйкес аралау кезінде және оператордың автоматтандырылған жұмыс орны бойынша анықтау 4. Оператордың автоматтандырылған жұмыс орны бойынша мұнай айдау станциясының жабдықтары мен аспаптарының техникалық жай-күйін анықтау 5. Қолданылуы жұмыс жүргізумен байланысты материалдарды, құралдарды, аспаптарды және басқа да құрылғыларды пайдалану 6. Жедел құжаттаманы толтыру	

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен құрылыстарын айналып өту маршруттары 2. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтары қондырғыларының технологиялық карталары, пайдалану бойынша технологиялық регламент 3. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарының жұмысындағы ақаулықтардың түрлері 4. МАС жабдықтары мен құбыржолдарының сипаттамасы және мақсаты. 5. Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарының технологиялық режимдер параметрлерінің жобалық және рұқсат етілген мәндері 6. Жедел құжаттаманың құрамы және жүргізу тәртібі 7. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі нормалар, өрт қауіпсіздігі талаптары, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары және басқалар
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Мұнай айдау станциясының негізгі және қосалқы жабдықтарын және қашықтан басқару пульті автоматикасы жүйелерін пайдаланудан шығару, пайдалануға беру жөніндегі жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авариялар, істен шығу және инциденттер туындаған кезде мұнай айдау станциясын тоқтату 2. Авариялар мен инциденттер аймағында персоналдың қозғалысы мен эвакуациялануының қауіпсіз бағытын анықтау 3. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану 4. Аварияларды оқшаулау және жою жөніндегі жұмыстарды жүргізу нұсқаулықтарының (мұнайдың авариялық төгілуін жою жоспары және қауіпті өндірістік объектідегі авариялардың салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары) талаптарын орындау 5. Негізгі және қосалқы жабдықтардың; қашықтан басқару пультінің автоматика жүйелерінің жұмысындағы ақауларды анықтау және оларды жөндеуге шығару 6. Орындалған жөндеу жұмыстарын қабылдау және жабдықтар мен аспаптардың іске қосуға дайындығын тексеру

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсету аймағындағы ЖЗҚ объектілерінің құрылысы және жұмыс принципі 2. Қауіпті өндірістік объектіде авариялық жағдайлар туындаған кездегі іс-қимылдар кезектілігі 3. Аудандық диспетчерлік пункттің басқарушы диспетчерімен негізгі және авариялық байланысты ұйымдастыру схемалары 4. Арнаулы қызметтермен, персоналмен өзара іс-қимыл тәртібі 5. Объектіде алғашқы өрт сөндіру құралдарын және өрт туралы хабарлау құралдарын орналастыру орындары 6. Жеке және ұжымдық қорғау құралдарын қолдану тәртібі 7. Қауіпті өндірістік объектідегі авариялардың салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары 8. Жабдықтарды, автоматика мен телемеханиканы Жөндеуге ақаулы ведомостарды жасау тәртібі. Электр қозғалтқыштары мен тарату құрылғыларына қызмет көрсету кезінде электр қауіпсіздігі бойынша 4 және 5 топтарға рұқсат болуы тиіс
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	<p>Дағды 3: Мұнай айдау станциясында жөндеу және баптау жұмыстарының орындалуын тіркеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай айдау станциясында жөндеу және реттеу жұмыстарын орындау фактілерін белгілеу 2. Жабдықтар мен аспаптардың іске қосуға дайындығын тексеру 3. Мұнай айдау станциясы жабдығының жұмыс параметрлерінің жөндеуден және реттеуден кейін бекітілген нормативтік-технологиялық параметрлерге сәйкестігін бағалау 4. Рұқсат-нарядтар, өкімдер бойынша орындалатын жұмыстардың есебін жүргізу 5. Жабдықты жөндеуге шығару, жөндеуден енгізу бойынша белгіленген құжаттаманы ресімдеу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен аспаптарын жөндеуге және баптау жұмыстарына дайындау тәртібі 2. Жабдықты жөндеуге шығару, жөндеуден енгізу жөніндегі технологиялық операцияларды орындау тәртібі 3. Мұнай айдау станциясы жабдықтары жұмысының нормативтік-технологиялық параметрлері 4. Рұқсат-нарядтар мен өкімдер бойынша орындалатын жұмыстарға жіберу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Мұнай айдау станциясының жабдықтарын пайдалану		

Дағды 1:
Мұнай айдау станциясында
мұнайды айдаудың
технологиялық процесін
орындау

Машықтар:

1. Мұнай, мұнай өнімдерін айдаудың, сақтаудың берілген режимін реттеу
2. Аспаптардың, СИКН көрсеткіштерін түсіру және тіркеу.
3. Электр қозғалтқыштарының жүктемесін, сорғылардағы және құбырдағы жұмыс қысымын, сорғы агрегаттарының дірілін, бақылау-өлшеу аспаптары бойынша сорғылар мен электр қозғалтқыштардың мойынтіректерінің температурасын бақылауды жүргізу
4. Автоматиканың микропроцессорлық жүйесін, диспетчерлік бақылау және басқару жүйесін пайдалана отырып, мұнай айдау станциясының жабдықтары, аспаптары мен жүйелерінің жұмыс параметрлерін бақылау
5. Магистральдық құбырлардағы автоматтандырылған мұнай айдау станцияларында жұмыс істеген кезде сағатына 3000 метр текше метрге дейін мұнайды, мұнай өнімдерін айдау бойынша технологиялық процесті қашықтан басқару пультінен басқару Сорғылардың өнімділігі сағатына 3000-нан 3500 текше метрге дейін болатын автоматтандырылған мұнай айдау станцияларында жұмыс істегенде-6 разряд. Сорғылардың өнімділігі сағатына 3500 текше метрден асатын автоматтандырылған мұнай айдау станцияларында жұмыс істегенде - 7 разряд.
6. Бақылау-өлшеу аспаптары бойынша электр қозғалтқыштарының жүктемесін, сорғылардағы және құбырдағы жұмыс қысымын, сорғы агрегаттарының дірілін, сорғылар мен электр қозғалтқыштардың мойынтіректерінің температурасын бақылау
7. Сорғыларға, салқындату және желдету жүйелеріне, бекіту арматурасына қызмет көрсету
8. Сорғыларды іске қосуға, іске қосуға және тоқтатуға дайындаңыз
9. Автоматтандырылған қазандықтарға, су сорғы және кәріз станцияларына, теле жарақтандырылған қосалқы станцияларға, периметрлік сигнализацияға қызмет көрсету
10. Техникалық құжаттаманы жүргізу
11. Қажетті мәліметтерді диспетчерге беру

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай айдау станциясын техникалық пайдалану ережесі 2. Магистральдық мұнай құбырының технологиялық учаскесін басқару тәртібі 3. Жабдықтың жұмыс параметрлерінің нақты мәндері нормативтерден ауытқыған кездегі іс-қимыл тәртібі 4. Бекітілген Нормативтік-технологиялық параметрлер, технологиялық қорғау, бұғаттау және сигнал беру қондырғыларының карталары, магистральдық мұнай құбыры жұмысының технологиялық режимдерінің карталары 5. Жауапкершілік аймағына кіретін негізгі және қосалқы жабдықтарды техникалық пайдалану қағидалары 6. Аспаптардың көрсеткіштерін тіркеу тәртібі 7. Мұнай және мұнай өнімдерінің қасиеттері 8. Магистральдық мұнай құбырының жұмыс режимдері 9. Мұнай айдау станциясының жабдықтары мен жүйелерінің негізгі технологиялық сипаттамалары 10. Жедел құжаттаманың тізбесі, техникалық терминология, жедел құжаттаманы жүргізу және толтыру тәртібі 11. Айдаудың технологиялық процесі; мұнай өнімдерін айдау станцияларының технологиялық схемасы және электрмен жабдықтау схемасы 12. Автоматика жүйелерінің, реттеуші құрылғылардың және құлыптаудың схемалық схемалары 13. негізгі және қосалқы жабдықтарды техникалық пайдалану тәртібі 14. Дабыл шарттары жүйесі 15. Айдау станциясының жұмысын есепке алу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнай есебін жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Айдалатын және сақталатын сұйықтықтың есебін жүргізу. 2. Резервуарлардан мұнай сынамаларын алыңыз. 3. Резервуарлар мен ыдыстарда қолмен өлшеу жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. айдаудың технологиялық процесі; мұнай айдау станцияларының технологиялық схемасы және электрмен жабдықтау схемасы; 2. автоматика жүйелерінің, реттеуші құрылғылардың және құлыптаудың схемалық схемалары; 3. негізгі және қосалқы жабдықтарды техникалық пайдалану тәртібі; 4. дабыл шарттары жүйесі; 5. еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі тәртіп; 6. айдау станциясының жұмысын есепке алу тәртібі; 7. жабдықтарды, автоматика мен телемеханиканы Жөндеуге ақаулы ведомостарды жасау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Жақсы естуді қабылдау Көру жадысы Қойылған міндетке шоғырлану қабілеті Орындаушылық Типтік мәселелерді шеше білу</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>ҚР СТ 1474-2016 "Магистральдық мұнай құбырлары. Мұнайды есепке алу жөніндегі нұсқаулық", ҚР СТ 1347-2024 "МҰНАЙ Жалпы техникалық шарттар", ҚР СТ 2081-2011 "Магистральдық мұнай құбырлары. Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптары", ГОСТ 2517-2012 " Мұнай және мұнай өнімдері. Сынама алу әдістері"</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

27. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі

Орындаушы:

Арапова Эльмира Ермековна, +7 (777) 999 66 19, e.arapova@energo.gov.kz

28. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасының Энергетика Министрлігі

Жоба жетекшісі:

Арапова Эльмира Ермековна

E-mail: e.arapova@energo.gov.kz

Телефон нөмірі: +7 (777) 999 66 19

Орындаушылар:

Абдуллаев Айдар Бердыханович, +7 (705) 699 99 48, abdullaev-a@kaztransoil.kz

29. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

30. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 25.11.2024 г.

31. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

32. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 г.

33. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2027 г.